

† CIPRIAN
ARHIEPISCOPUL BUZĂULUI ȘI VRANCEI
Scrisoare pastorală
la Nașterea Domnului,
în anul mântuirii 2013

*Nașterea Domnului -
Darul lui Dumnezeu către oameni*

Editura Arhiepiscopiei Buzăului și Vrancei - 2013

**Nașterea Domnului –
Darul lui Dumnezeu către oameni**

**† C i p r i a n,
prin harul lui Dumnezeu,
Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei,**

***iubitului nostru cler și popor dreptcredincios:*
har, pace, bucurie și ajutor de la Dumnezeu,
iar de la noi arhieriești binecuvântări!**

*„Căci Dumnezeu așa a iubit lumea,
încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat
ca oricine crede în El să nu piară,
ci să aibă viață veșnică“ (Ioan 3, 16).*

lubiți părinți slujitori și dreptcredincioși creștini,

La acest mare Praznic împărațesc din anul mântuirii 2013, *Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos* sau *sărbătoarea Crăciunului*, așteptată, cu multă bucurie, de toți creștinii din lumea întreagă, doresc să-mi exprim, mai întâi, mulțumirea sufletească ce izvorăște din realitatea comuniunii și comunicării cu dumnezevoastră - clerul și credincioșii din Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei -, trăită și simțită de mine atât prin intermediul slujbelor arhieriești săvârșite în diferite parohii și mănăstiri din cuprinsul Eparhiei noastre, cât și prin acest *cuvânt pastoral*, pe care vă rog să-l așezați la inimile frățiilor voastre, curățite și primenite, prin post și rugăciune, timp de 40 de zile, cât a durat pregătirea duhovnicească, rânduită de Sfinții Părinți ai Bisericii, pentru întâlnirea noastră cu Pruncul Iisus Cel născut în ieslea Betleemului.

După evenimentele sociale petrecute în preajma Crăciunului din anul 1989, când Milostivul Dumnezeu, îndurându-Se de suferințele poporului român, ne-a binecuvântat cu *darul libertății*, adică al descătușării din strânsoarea de șarpe otrăvitor de suflete a regimului comunist-ateist, am constatat, an de an, chiar din primele zile ale lunii decembrie, producerea unor schimbări de mentalitate, cu privire la percepția și modul de înțelegere și așteptare a sărbătorii Nașterii Domnului. Edilii marilor orașe, în frunte cu cel din Capitala țării, se întrec în pregătiri minuțioase de împodobire a străzilor și clădirilor publice principale, cu zeci de kilometri de cabluri electrice și sute de mii de becuțe colorate, care mai de care mai strălucitoare, pe care le aprind, în mod solemn, în prezența unor mari mulțimi de oameni, manifestându-și euforic fericirea efemeră a contemplării unor lumini artificiale, alături de tradiționalul brad de Crăciun, de parcă toate acestea ar produce efecte magice asupra lor. N-am contesta necesitatea și valoarea lor estetică, de natură să creeze o ambianță de sărbătoare, dacă creștinii și-ar îndrepta gândul, în mod sincer și responsabil, spre Cel Care motivează, de mai bine de două milenii, asemenea pregătiri, și anume, spre Fiul lui Dumnezeu, Care S-a Întrupat, „*pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire*“ (*Simbolul Credinței*, art. 3).

De aceea, în fiecare an, urmărind asemenea spectacole servite oamenilor, cu generozitate și emfază, la televiziunea publică, îmi revin în minte câteva cuvinte pe care le-am auzit rostite cândva de către un ierarh grec și care reflectă tocmai deșertăciunea acestui fenomen: „*Ηταν φώτα, χίλια φώτα / Μά*

δέν ἦτανε τό Φῶς“ (Erau lumini, mii de lumini / Dar acestea nu erau **Lumina**), adică nu Se întrezărea printre ele Hristos, *Soarele Dreptății, Cel Ce a răsărit lumii lumina cunoștinței*, cum foarte frumos glăsuiește troparul Praznicului de astăzi. Mai mult, spectacolul acesta luminos, artificial și superficial n-ari fi complet, dacă nu s-ar adăuga și eforturile marilor comercianți de a aproviziona supermarketurile cu cantități abundente de produse culinare, cât mai diverse și ademenitoare, pe lângă celelalte articole specifice sezonului sau tehnologiei moderne, prin care se promovează un anumit tip de comunicare impersonală (prin internet), deosebit de păguboasă pentru viața spirituală, toate fiind destinate *Lunii cadourilor*. Apare, apoi, și preamediatizatul personaj îmbrăcat într-o costumație de culoare roșie cu alb, denumit, pe nedrept, *Moș Crăciun*, cu un trup dizgrațios, supraponderal, dar glumeț și pus pe șotii, însoțit, mai nou, și de varianta sa feminină - o invenție a unui neînsemnat caricaturist american de pe la sfârșitul secolului al XIX-lea, adoptată, însă, și de către români, începând cu prima jumătate a veacului al XX-lea, îndeosebi, în mediul urban; un personaj a cărui „misiune“ principală este aceea de a se substitui spiritului autentic al sărbătorii Crăciunului, prin distribuirea de cât mai multecadouri, în loc de daruri, la copii și chiar la adulți, dintre care cei mai mulți nici măcar nu au trebuință de ele. Dacă vom aprofunda înțelesul și semnificația celor două cuvinte, analizându-le din punct de vedere creștin, vom constata că diferența dintre ele este una majoră: *cadoul* ține de convențional, de reciprocitate și de efemer, de „obligațiile“ pe care le avem față de anumite persoane, îndeosebi cu prilejul zilelor aniversare sau onomastice, pe când **darul**, purtând în sine încărcătura emoțională a celui ce-l oferă, este expresia iubirii dezinteresate și a prețuirii față de persoana umană ca atare, creată de Dumnezeu după chipul Său și care-L ascunde în adâncul ființei sale pe Însuși Hristos-Domnul.

Observând, așadar, cu mâhnire și îngrijorare, cum se încearcă pervertirea *semnificației Crăciunului*, prin reducerea acesteia la consumism și petreceri copioase, cum se promovează sărbătorirea unui Crăciun fără Hristos, cu un duh totalmente străin de spiritualitatea ortodoxă și de tradițiile creștine - decente și sănătoase - ale românilor, altoite pe adevărurile de credință izvorâte din Evanghelia Mântuitorului Iisus Hristos și transmise nouă de Sfinții Părinți, am considerat necesar să vă împărtășesc câteva gânduri născute din dragostea părintească pe care v-o port, **pentru a ne bucura, în chip deplin, de această mare sărbătoare a creștinătății, al cărei miez îl constituie coborârea pe pământ a Fiului lui Dumnezeu, pentru ca pe om să-l înalțe la ceruri**, dar și pentru a-i descoperi împreună sensul și semnificațiile, prin trăirea autentică a tainei dumnezeiești.

lubiți credincioși și credincioase,

Știm că orice om - pe lângă cele trei *daruri ontologice: viața, libertatea și sănătatea* - este înzestrat, de lubitorul de oameni Dumnezeu, cu multe alte daruri, talanți sau harisme pe care are datoria să le descopere și, apoi, să le cultive și să le valorifice, spre binele și folosul său și al semenilor, mulțumind, cu deplină recunoștință, *Părintelui luminilor, de la Care vin toată darea cea bună și tot darul desăvârșit* (cf. Iacov 1, 17). Din nefericire, cea dintâi pereche de oameni, Adam și Eva, n-a știut să prețuiască *darul libertății*, prin săvârșirea continuă a binelui, în ascultare deplină de Dumnezeu, pentru a putea ajunge la asemănarea cu El, adică la îndumnezeire, ci a preferat să asculte de înșelăciunea diavolului, încălcând porunca Părintelui ceresc, ceea ce a generat consecințe dramatice în relația sa cu Creatorul: întreruperea comuniunii cu Ziditorul, adică moartea spirituală; alterarea chipului lui Dumnezeu din om și apariția morții biologice, ca despărțire a sufletului de trup, îngăduită de Atotțiitorul, tot din iubire, pentru ca zidirea mâinilor Sale să nu fie înghițită de pieire, prin perpetuarea răului la nesfârșit. Dar Dumnezeu nu S-a oprit aici, ci, deodată cu izgonirea protopărinților noștri din rai, făcându-l-se milă, le-a făgăduit celor doi trimiterea unui Răscumpărător, Izbăvitor sau Mântuitor (cf. Facerea 3, 15), Care să-i salveze - pe ei și pe urmașii lor - din robia păcatului și a morții. Până atunci, însă, raiul le va fi închis, cu

poarta străjuită de heruvimi, iar drumul spre pomul vieții, păzit cu sabie de foc vâlvâietoare (cf. Facerea 3, 24).

Felul în care avea să se împlinescă această făgăduință a fost „*taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută*“, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel (cf. Coloseni 1, 26). Deși proorocii Vechiului Testament, inspirați de Dumnezeu, au încercat s-o deslușească, indicând timpul, locul și împrejurările venirii lui Mesia, totuși, descoperirea tainei avea s-o facă Însuși Dumnezeu-Tatăl, după o lungă perioadă de pregătire a omenirii, prin intermediul unui popor ales, *la plinirea vremii* (cf. Galateni 4, 4), adică, în urmă cu peste 2000 de ani, pe vremea împăratului roman Octavian Augustus, un păgân care, prin porunca de a se efectua celebrul recensământ, împlinea, de fapt, fără să știe, voia proniei cerești, cu privire la Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos. Atunci, Sfânta Fecioară Maria, care, în urmă cu 9 luni de zile, acceptase, cu smerenie, mesajul divin transmis de Sfântul Arhanghel Gavriil, prin rostirea acelor cuvinte mântuitoare: „*Fie mie după cuvântul tău!*“ (Luca 1, 38), s-a îndreptat, împreună cu bătrânul și dreptul Iosif, ocrotitorul ei legal, spre cetatea Betleem din Iudeea, pentru a împlini porunca împăratului roman, fără să-și închipuie vreo clipă că, în acel context, avea să dea naștere Împăratului Hristos, Mântuitorul lumii. Evenimentul ca atare ne este relatat, cu lux de amănunte, de către Sfântul Evanghelist Luca, a cărui competență „profesională“ în materie de istorie nu poate fi pusă la îndoială.

Iubiții mei fii sufletești,

Prin cele afirmate la începutul acestui *cuvânt pastoral*, nu dorim să se creadă că punem sub semnul întrebării necesitatea pregătirilor pentru Crăciun, și din perspectiva aceasta materială, deoarece știm cu toții că ele țin de tradițiile de veacuri ale poporului român dreptcredincios, care a înțeles să-și manifeste credința strămoșească prin fapte concrete de iubire creștinească, împreună cu familia, prietenii, cunoscuții și oaspeții, în tot timpul anului, dar, mai ales, cu prilejul marilor sărbători. Însă, accentul preocupărilor noastre cotidiene trebuie să cadă, în primul rând, pe componenta spirituală a vieții pământești, care presupune o pregătire duhovnicească specială - cu post, rugăciune și fapte de milostenie -, ca expresie a *credinței lucrătoare prin iubire* (cf. Galateni 5, 6), pentru a ne învrednici să-L primim cum se cuvine pe Pruncul Iisus, în ieslea sufletelor noastre, purificate de păcat, prin Sfânta Taină a Spovedaniei, pentru ca, apoi, să ne unim, în chip tainic și real, cu Însuși Hristos-Domnul, prin împărtășirea cu Sfântul Său Trup și Sânge, „*medicamentul nemuririi*“ (Sfântul Ignatie Teoforul, *Epistola către Efeseni*, cap. XX, 2, în colecția „Părinți și Scriitori Bisericești“, vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, în continuare - I.B.M. al B.O.R., București, 1979, p. 164.) - la Sfânta Liturghie din această zi binecuvântată.

Acesta trebuie să fie răspunsul nostru - smerit și ferm, totodată - la actul de iubire milostivă al lui Dumnezeu-Tatăl, despre Care Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan spune că „*așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat* (dăruit - n.n.), *ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică*“ (Ioan 3, 16). Dumnezeu „*Cel vechi de zile*“, după expresia Sfântului Prooroc Daniel (7, 13), este adevăratul *Moș Crăciun*, vestit de colindători în fiecare an, pe care creștinii îl așteaptă cu bucurie, recunoștință și speranță. Cuvântul *Crăciun*, întrebuițat doar de către noi, românii, pentru a desemna sărbătoarea Nașterii Domnului - iar aceasta, nu de ieri sau de azi, ci de veacuri - este un derivat al substantivului latinesc *creatio, creationis (creație)*, însă, cu o semnificație teologică profundă, deoarece, prin acest cuvânt, se tâlcuiește, de fapt, *taina Întrupării sau Înomenirii Fiului lui Dumnezeu*, scopul pentru care S-a născut Hristos, și anume: re-crearea sau înnoirea lumii văzute, restaurarea firii omenești alterate de păcatul strămoșesc, redeschiderea porților raiului și unirea omului cu Dumnezeu, prin Logosul divin, „*Care S-a făcut Fiu al Omului, pentru ca oamenii să devină fii ai lui Dumnezeu, după har*“, potrivit expresiei Sfântului Atanasie cel Mare.

Vorbind despre taina Întrupării, respectiv despre unirea celor două firi - dumnezeiască și omenească - în Persoana divino-umană a Mântuitorului Hristos, Leonțiu de Bizanț, teologul epocii iustiniene, arată că „*ipostasul Cuvântului dumnezeiesc nu s-a unit cu alt ipostas omenească, ci, prin întrupare, s-a format o fire omenească, asumată și încadrată în ipostasul Său cel veșnic, iar prin aceasta S-a făcut și Ipostasul firii omenești*“ (Apud Pr. Prof. Dr. Dumitru Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, Editura I.B.M. al B.O.R., București, 2003, p. 37).

„*O, cât de minunată este această unire a firilor! - exclamă, plin de uimire, Sfântul Grigorie de Dumnezeu Cuvântătorul. Cât de străină ne este nouă această împreunare a lor! Cel Ce este Se face; Cel nezidit Se zidește; Cel nemărginit Se mărginește prin sufletul cel înțeleghător, care mijlocește acum între Dumnezeu și grosimea trupului (trupul grosier - n.n.); Cel Care îmbogățește Se face sărac și sărăcește luând trupul meu, pentru ca eu să mă îmbogățesc cu dumnezeirea Lui; Cel deplin Se deșartă pe Sine, Se golește pentru puțin timp de slava Sa, pentru ca eu să mă împărtășesc din plinătatea Lui*“ (Sfântul Grigorie Teologul, *Cuvânt la Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos*, Editura I.B.M. al B.O.R., București, 2009, p. 21).

De aceea, Întruparea sau Nașterea după trup a Fiului lui Dumnezeu din Pururea Fecioara Maria este, pentru noi, creștinii, **darul cel mai de preț** pe care Părintele ceresc l-a făcut oamenilor, căci, prin asumarea firii umane de către Ipostasul dumnezeiesc al Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu, sfințită și îndumnezeită prin Jertfa de pe Crucea Golgotei, am fost eliberați de sub stăpânirea morții și a iadului. Acest *dar* a fost așteptat nu numai de poporul evreu, ci de toate neamurile, multe dintre ele trăind cu speranța nașterii unui Izbăvitor. Este și motivul pentru care, la arătarea stelei pe cer, magii de la Răsărit, de fapt niște astronomi sau oamenii de știință ai timpului, au plecat în căutarea Mântuitorului lumii, Căruia l-au adus *daruri simbolice*: aur - ca unui Împărat, tămâie - ca unui Dumnezeu, și smirnă - ca Unuia Care pentru oameni va muri.

Înțelegem, prin urmare, că **Darul** despre care vorbim nu este nicidecum *ceva material*, ci Însuși Fiul lui Dumnezeu, cea de-a doua Persoană a Sfintei Treimi, Care, așa cum ne spune Sfântul Ioan Damaschin, „*Se face om desăvârșit și săvârșește cea mai mare noutate dintre toate noutățile, singurul lucru nou sub soare, prin care se arată puterea infinită a lui Dumnezeu*“ (Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*; apud Pr. Prof. Dr. Dumitru Popescu, op. cit., p. 37); Care, întru ascultare desăvârșită de Dumnezeu-Tatăl, „*S-a deșertat pe Sine (de slava dumnezeiască - n.n.), chip de rob luând, făcându-Se asemenea oamenilor și la înfățișare aflându-Se ca un om. S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce*“ (Filipeni 2, 7-8). Iar toate acestea, pentru ca omul să fie renăscut la o nouă viață, în Duhul Sfânt, după tâlcuirea Sfântului Ioan Gură de Aur, care zice: „*Fiul Lui Dumnezeu [...] S-a născut după Trup, ca tu să te naști după Duh. [...]. Pentru că S-a născut din femeie, Se aseamănă cu noi; dar, pentru că nu S-a născut nici din sânge, nici din voința trupului, ci de la Duhul Sfânt, ne arată nașterea cea viitoare, pe care ne-o va dăruia nouă de la Duhul*“ (Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei*, Editura I.B.M al B.O.R., București, 1994, p. 29).

Iubiți credincioși,

Orice dar presupune, în mod obligatoriu, existența virtuții iubirii creștine, în sensul că aceasta este vie și lucrătoare în sufletul celui ce dăruiește și se dăruiește; dăruiești ceva cuiva, ca urmare a faptului că iubești și prețuiești persoana respectivă, pentru că ești într-o relație specială, aparte, cu ea. Darul oferit cu iubire naște, de asemenea, iubire în inima celui care-l primește, încât orice dar necesită o atenție deosebită din partea acestuia, în sensul că trebuie să-l prețuiești, întrebuițându-l spre zidirea sa sufletească sau spre folosul altora, iar nu spre decădere. Așa stau sau așa ar trebui să decurgă lucrurile în relațiile firești dintre oameni.

Dar, dacă ne gândim la legătura omului cu Dumnezeu, la **darurile** pe care Acesta ni le oferă permanent, la atitudinea pe care trebuie să o avem într-o astfel de relație duhovnicească, *ce vom răsplăti Domnului pentru toate câte ne-a dat nouă?* Cum ne arătăm recunoștința pentru **Darul** pe Care ni-l face Dumnezeu-Tatăl, în fiecare an, prin Nașterea Domnului, care a devenit piatră de hotar în istoria omenirii, transformându-ne viața și călăuzindu-ne către Împărăția lui Dumnezeu? Hristos este **Darul** Care a schimbat starea sufletească a celor din veac adormiți cu nădejdea în venirea lui Mesia și cărora li s-a împlinit așteptarea, prin pogorârea la iad a Mântuitorului Iisus Hristos Cel Înviat, eliberându-i din legăturile morții și ale întinericului. El a schimbat viața și perspectiva asupra morții, nu numai Sfinților Apostoli, care L-au urmat, necondiționat, în timpul vieții Sale pământești, ci și nouă, celor care am crezut în Hristos, prin propovăduirea lor, și ne-am asumat împlinirea învățăturilor evanghelice, care pot fi concentrate în porunca cea nouă dată Sfinților Săi Ucenici: „Să vă iubiți unul pe altul! Precum Eu v-am iubit pe voi [...]” (Ioan 13, 34).

De aceea, cu sufletele fremătând de bucurie și recunoștință, să cântăm și noi, împreună cu Sfântul Grigorie Teologul: „*Hristos Se naște, slăviți-L! Hristos din ceruri, întâmpinați-L! Hristos pe pământ, înălțați-vă! Cântați Domnului tot pământul și, cu veselie, laudați-L, popoare, că S-a preaslăvit!*” (Sfântul Grigorie Teologul, *op. cit.*, p. 7).

Privind icoana praznicului, ascultând Sfânta Evanghelie și cântările specifice acestei zile și urmând persoanelor care s-au bucurat de *vederea minunată* a lui Dumnezeu Cel necuprins încăput în ieslea Betleemului, aflăm răspuns la întrebările ce ne frământă; găsim soluții pentru rezolvarea problemelor cu care ne confruntăm; învățăm să prețuim cum se cuvine valoarea infinită a acestui **Dar ceresc**, dăruind, la rândul-ne, celor din jur iubirea noastră jertfelnică. Troparul din Ajunul Crăciunului ne îndeamnă să ne punem această întrebare: „*Ce-Ți vom da noi Ție, Hristoase, pentru că Te-ai arătat pe pământ ca Fiu al Omului?*”, însă ne oferă și răspunsul: „*Toate faptele Tale Îți aduc mărturia recunoștinței lor: îngerii cântare, cerurile steaua, magii darurile, păstorii închinarea, pământul peștera, pustiul ieslea, iar noi, oamenii, Îți dăruim o Maică Fecioară*”.

Întreaga creație răspunde la iubirea lui Dumnezeu, oferindu-I ceea ce are mai de preț. Noi, oamenii, trebuie să I le aducem pe toate la un loc: *cântare de slavă și bunăvoie*, întocmai ca îngerii; *lumină și îndrumare*, asemenea stelei; *faptele cele bune*, după exemplul magilor; *smerită închinare*, precum păstorii; *ajutor și îndreptare*, asemenea peșterii; *hrană* celor flămânzi și *odihnă* celor osteniți, ca ieslea necuvântătoarelor; *curăția trupească și sufletească*, asemenea Preacuratei Fecioare Maria și, mai ales, *ascultarea și împlinirea Cuvântului Său!*

Hristos-Domnul dorește să Se nască duhovnicește în sufletele tuturor oamenilor, ca să ne reamintească faptul că suntem frați între noi și „*datori cu iubirea unuia față de altul*” (Romani 13, 8), concretizată în toată fapta cea bună. Nu avem voie să trăim oricum, ci să împărtășim bucuria cea sfântă a Crăciunului și semenilor noștri, mai ales celor săraci, bolnavi, necăjiți și întristați. Să petrecem, în chip decent, praznicul Întrupării sau Nașterii Sale celei mai presus de fire, împreună cu cei dragi, mărturisind credința curată, dreaptă și statornică în Mântuitorul Iisus Hristos!

Să poposim, cât mai des, în sfânta biserică, aducând slavă și mulțumire lui Dumnezeu, pentru *darul de mare preț al Nașterii Domnului*, rugându-ne să fie pace pe pământ și bunăvoie între oameni (cf. Luca 2, 14).

Să facem din praznicul Crăciunului o adevărată *sărbătoare a darurilor*, primind, cu bucurie, vestea cea minunată a Nașterii lui Hristos, adusă în casele noastre de către preoți sau micii colindători, care-i simbolizează pe magii de altădată!

Să aprindem, cu și mai multă râvnă, făclia dragostei creștine, în fapta de milostenie, pentru ca Moș Crăciun să intre și în casele celor lipsiți, ale familiilor cu mulți copii, ale celor suferinzi și fără de

ajutor, în așezămintele sociale pentru bătrâni sau orfani, deoarece Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat și pentru ei.

Îmbrățișându-vă, cu dragoste părintească, întru Hristos- Domnul, Cel Ce S-a născut în ieslea Betleemului spre a noastră mântuire, Vă doresc tuturor sărbători fericite, pline de lumină și bucurie, iar Anul Nou, 2014 - care a fost declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române *Anul omagial euharistic al Sfintei Spovedanii și al Sfintei Împărtășanii și Anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni*, apărători ai dreptei credințe - să fie, pentru toți, dăruit de Dumnezeu cu sănătate, pace și multe împliniri duhovnicești, încununate cu bucuria de a împărtăși iubire din iubirea lui Dumnezeu. Amin!

La mulți și binecuvântați ani!

Al vostru de tot binele doritor și către Hristos-Domnul rugător,

† C i p r i a n,
Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei